

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Místní plán inkluze LP Frýdlantsko

2019-2022

Obsah

Obsah	2
1. Úvodní část.....	3
Popis území řešeného v MPI	3
<i>Obecná charakteristika lokality</i>	3
<i>Demografie</i>	4
Hlavní cíle MPI.....	4
Metody tvorby plánu a zapojení veřejnosti	4
Komunikační a osvětové aktivity.....	5
2. Analytická část.....	6
Charakteristika školství v řešeném území	6
Předškolní vzdělávání	7
Základní vzdělávání	8
Střední vzdělávání.....	9
Neformální a volnočasové vzdělávání	9
Problematika sociálního vyloučení v souvislosti se vzděláním	10
Poradenská zařízení	11
SWOT analýza.....	13
3. Strategická část.....	18
Strategická vize	18
Strategické cíle	18
1. Obce podporují zavádění inkluzivního vzdělávání ve všech svých školách a vůči veřejnosti	18
2. MŠ jsou dobře připravené na práci s dětmi ze socioekonomicky a kulturně odlišného prostředí - umí s dětmi i jejich rodiči správně pracovat a komunikovat	21
3. Děti ohrožené sociálním vyloučením a jejich rodiče jsou aktivně podporováni v nástupu do místních MŠ	23
4. ZŠ a SŠ jsou dobře připravené na práci se žáky ze socioekonomicky a kulturně odlišného prostředí - umí se žáky i jejich rodiči správně pracovat a komunikovat	24
5. Všichni aktéři vzdělávání podporují žáky ohrožené sociálním vyloučením v dosahování školního úspěchu, podporují jejich aktivní trávení volného času a rozvoj klíčových kompetencí a gramotností	28
4. Implementační část	31

1. Úvodní část

Nositel Místního plánu inkluze (MPI) je Lokální partnerství (LP) Frýdlantsko. Bylo ustaveno v rámci svého prvního setkání dne 4. září roku 2014. V roce 2015 byl vytvořen a všemi zapojenými obcemi schválen poprvé společný Strategický plán sociálního začleňování pro Frýdlantsko (SPSZ) pro roky 2015-2018. V závěru května 2018 byl schválen navazující SPSZ na období 2018-2020.¹ MPI aktualizuje SPSZ v oblasti vzdělávání a za cíl si klade systematizovat opatření na podporu inkluzivního vzdělávání v obci v rámci místní vzdělávací soustavy. MPI je tvořen na dobu 3 let od schválení všemi obcemi Lokálního partnerství. Důraz byl kladen na zajištění souladu MPI s platnými národními, krajskými a místními strategickými dokumenty.

Východiskem pro plánování v oblasti vzdělávání byly stávající dokumenty LP, MAP, příp. měst² a obcí Frýdlantska. Protože se v případě MPI jedná o tzv. „živý“ dokument, který bude průběžně evaluován, je počítáno s tím, že do MPI budou implementovány i strategické dokumenty, které v území teprve vzniknou. Kromě SPSZ vychází MPI rovněž ze Situační analýzy Frýdlantsko (SA)³, a dále z poznatků a analýz projektu Místního akčního plánování vzdělávání (MAP), který je realizován⁴ pro všechny obce a školy v ORP Frýdlant. MPI vznikl ve spolupráci s jednotlivými aktéry LP⁵ a MAP. Tím bylo krom jiného zaručeno efektivní využití všech poznatků o potřebách a možnostech řešení, které se projednávaly v jednotlivých pracovních skupinách a na dalších platformách již dříve.

Popis území řešeného v MPI

MPI pokrývá území Frýdlantska, ve kterém se uplatňuje tzv. koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL)⁶ prostřednictvím tzv. lokálního partnerství (LP) s Agenturou pro sociální začleňování (ASZ). V roce 2018 jsou do koordinovaného přístupu zapojeny obce Bulovka, Dětřichov, Frýdlant, Heřmanice, Kunratice, Nové Město pod Smrkem a Višňová.

Obecná charakteristika lokality

Frýdlantsko je území převážně venkovského charakteru, které se nachází v severním a zároveň pohraničním výběžku okresu Liberec, od jehož zbylé části je na jihu geograficky odděleno hřebenem Jizerských hor. V tzv. Frýdlantském výběžku se nachází celkem 18 obcí, mezi nimiž jsou místními správními centry Město Frýdlant, které je obcí s rozšířenou působností, jejíž správní obvod zaujímá celé Frýdlantsko a Nové Město pod Smrkem, které je obcí s pověřeným obecním úřadem.

¹ Viz <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-pro-lokalitu-frydlantsko/strategicky-plan-socialniho-zaclenovani-lokality-frydlantsko-2018-2020/download>

² např. Komunitní plán města Frýdlant

³ viz <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-pro-lokalitu-frydlantsko>

⁴ V březnu 2016 zahájila Místní akční skupina Frýdlantsko společný program rozvoje vzdělávání na Frýdlantsku (MAP).

⁵ Každý člen LP má právo přinášet témata či podněty vztahující se k vybraným tematickým oblastem (problematika bydlení, zaměstnávání, vzdělávání a volného času, a bezpečnosti a prevence sociálně patologických jevů a problematika sociálních služeb a sociálního vyloučení) a také právo hlasovat. Členem může být jak fyzická osoba, tak zástupce daného partnerského subjektu. Procesu LP se v jeho průběhu účastnilo přes 80 osob z více než tří desítek institucí a subjektů. Členství v LP je dobrovolné a stejně tak i účast na jednání pracovních skupin.

⁶ Agentura pro sociální začleňování (ASZ) uzavřela v roce 2014 spolupráci s Mikroregionem Frýdlantsko. Do LP se původně zapojilo celkem osm obcí (Frýdlant, Nové Město pod Smrkem, Bulovka, Heřmanice, Dětřichov, Kunratice, Višňová, Habartice). Obec Habartice v roce 2017 z procesu strategického plánování sociálního začleňování odstoupila.

Frýdlantsko představuje historicky a administrativně relativně jednotný celek ze tří stran ohraničený státními hranicemi s Polskem, jižní část pak navazuje na „zbytek“ libereckého okresu, s nímž je propojena pouze dvěma silničními komunikacemi a jednou železniční tratí.

Frýdlantsko je v kontextu ČR považováno za ekonomicky slabší region⁷, což zapříčinily mnohé faktory. Z těch nejhlavnějších vyjmenujme především geograficky periferní umístění, nedostatečnou infrastrukturu a specifický historický vývoj.⁸

Demografie

V celém regionu Frýdlantska podle sčítání lidu z roku 2011 žilo 24 124 obyvatel. V sedmi partnerských obcích byl k 1. 1. 2018 počet obyvatel následující: Frýdlant 7540, Nové Město pod Smrkem 3711, Višňová 1332, Bulovka 887, Dětrichov 702, Kunratice 373 a Heřmanice 263 obyvatel. Věková struktura obyvatel se nijak zásadně neliší od průměru celé České republiky.

Mezi obcemi, které spolupracují s ASZ, byla identifikována alespoň jedna sociálně vyloučená lokalita (SVL) na území obcí Frýdlant, Nové Město pod Smrkem a Bulovka.⁹ Jiné zdroje mezi SVL řadí i obec Višňovou.¹⁰

Co se týče vzdělávání, obce na Frýdlantsku mají ve srovnání s průměrem Česka nebo se zbývajícími částmi okresu Liberec výrazný deficit v této oblasti. Například v případě malých obcí, jako je Bulovka nebo Višňová, je podíl osob alespoň s maturitou zhruba poloviční v porovnání s celostátním průměrem. V Bulovce je pak výrazný podíl osob s nejvýše základním vzděláním, ale vysoký podíl této skupiny obyvatel najdeme i v Novém Městě pod Smrkem. V případě Frýdlantu se vzdělanostní struktura blíží charakteristikám celostátního průměru, ale podíl vysokoškoláků je ve srovnání s průměrem České republiky poloviční a počty osob alespoň s maturitou dosahují třičtvrtinového zastoupení v porovnání s celorepublikovými charakteristikami.¹¹

Hlavní cíle MPI

MPI je přílohou SPSZ v oblasti vzdělávání a za cíl si klade systematizovat opatření na podporu inkluzivního vzdělávání v obci v rámci místní vzdělávací soustavy. Cílem je hledat a najít způsoby, jak podpořit v zapojených školách, obcích a organizacích takové vzdělávací metody, přístupy a organizační postupy, které zamezí dalšímu sociálnímu vyloučení místních dětí a žáků ve vzdělávání.

Metody tvorby plánu a zapojení veřejnosti

MPI vzniklo na základě široké debaty aktérů zapojených a aktivizovaných již v rámci vzniku SPSZ. Příprava MPI se rovněž časově překrývá s projektem MAP. Proto jsme využili nejen setkání pracovních skupin LP¹², ale taktéž pracovních skupin MAP¹³ k diskuzím nad tvorbou a podobou MPI.

⁷ Taktéž navazující polské a německé regiony jsou v tomto kontextu považovány za periferní a strukturálně postižené.

⁸ Podrobněji viz SPSZ a SA, <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-pro-lokalitu-frydlantsko>.

⁹ SA Frýdlantsko (odkaz viz výše)

¹⁰ blíže viz A, SocioFactor s.r.o. *Analýza sociálně vyloučených lokalit a dostupnosti sociálních služeb prevence v těchto lokalitách v Libereckém kraji*. Liberecký kraj, 2013.

¹¹ viz kapitola Vzdělávání a rodina, SA Frýdlantsko (odkaz viz výše)

¹² **Seznam členů LP Frýdlantsko: Město Frýdlant, Nové Město pod Smrkem, obec Bulovka, obec Višňová, obec Heřmanice, obec Kunratice, obec Dětrichov**, Úřad práce Liberec, Úřad práce - KoP Frýdlant, Krajský úřad Libereckého kraje, Mikroregion Frýdlantsko, Policie ČR OO Frýdlant, Policie ČR OO Nové Město pod Smrkem, Policie ČR Krajské ředitelství, Městská policie Liberec, Probační a mediační služba Liberec, Rubikon Centrum, Most k naději, Maják, Advaita, Člověk v tísni, Amaro Suno, POSEC, CIPS Libereckého kraje, Místní akční skupina (MASiF), **ZŠ Tylova Nové Město pod Smrkem, ZŠ Textilanská Nové Město pod Smrkem, MŠ**

Příprava a obsah MPI byla specificky řešena se zástupci z obcí, které spolupracují s Agenturou pro sociální začleňování.

Komunikační a osvětové aktivity

Přístup laické a odborné veřejnosti k inkluzivnímu vzdělávání je často zatížen mediálními mýty a důsledky negativních kampaní. V případě laické veřejnosti se k tomu přidává i neznalost problematiky vzdělávání obecně. MPI vzniká na základě poznatků a výsledků jednání v rámci pracovních skupin zaměřených na vzdělávání, s místními aktéry ve vzdělávání individuálně i platformou LP a MAP. Do pracovních skupin jsou aktivně zapojeni zástupci odborné i laické veřejnosti a zástupci samospráv. Maximálním zapojením aktérů je zajištěna jejich zainteresovanost v procesu tvorby a realizace MPI a skrze ně dochází k předávání informací široké veřejnosti. V rámci pracovních skupin se setkávají zástupci laické veřejnosti a jejich volení zástupci samospráv se zástupci odborné veřejnosti, kteří jim efektivně osvětlí případné nejasnosti. Takto nabyté znalosti mohou šířit dál směrem k veřejnosti.

Jednou z možností, jak zlepšit obraz inkluzivního vzdělávání, jenž je negativně zatížen mediálními mýty, je předávání příkladů dobré praxe. Díky zapojení obcí do spolupráce s Agenturou je možné zajistit předávání široké škály příkladů dobré praxe z pohledu různých aktérů, konkrétně z pohledu škol, obcí, veřejnosti i neziskových organizací.

Jednou z plánovaných osvětových aktivit je pozitivní působení na širokou veřejnost prostřednictvím zveřejňování článků s tuzemskými a zahraničními příklady dobré praxe s uvedením spojitosti a možného přenesení do místních podmínek. V rámci komunikačních a osvětových aktivit je také nezbytné více zaměřit pozornost na rodiny, které žijí v sociálním vyloučení nebo jsou sociálním vyloučením ohroženy. Pověřený personál z organizací působících v sociálních službách bude s těmito rodinami efektivněji komunikovat tak, aby mohly být lépe vnímány jejich potřeby či obavy a tato část společnosti tak přestala být němá v oblasti vzdělávání. Tohoto předsevzetí bude dosaženo užší spoluprací s organizacemi působícími v oblasti sociálních služeb.

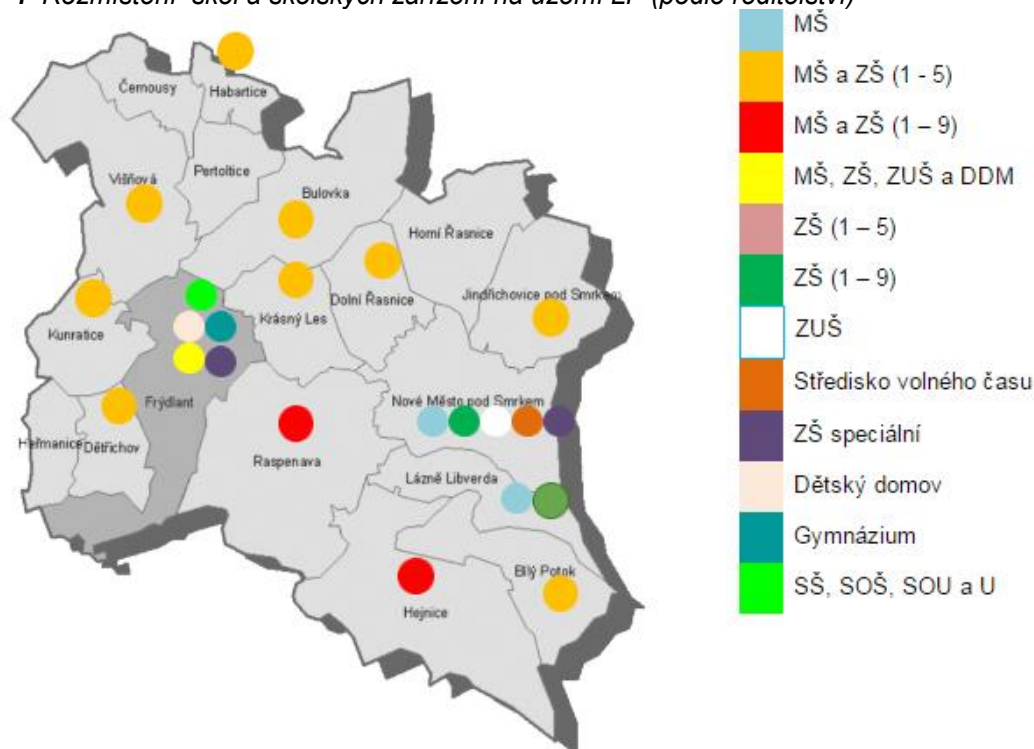
Prostor pro zveřejnění článků je na internetových stránkách a ve zpravodajích zapojených obcí, škol a spolupracujících NNO. Komunikační strategie je rozvržena v rámci Přílohy 4 tohoto dokumentu.

2. Analytická část

Charakteristika školství v řešeném území

Na území LP je celkem 7 ZŠ a MŠ, z toho 1 speciální, a to ve městě Frýdlant. V roce 2016 došlo ke sloučení Základní školy, Nové Město pod Smrkem, Textilanská 661 (bývalá škola praktická), příspěvková organizace se Základní školou Nové Město pod Smrkem, příspěvková organizace. Jedna z obcí v LP nezřizuje MŠ ani ZŠ¹⁴, jedna z obcí se rozhodla od strategického plánování sociálního začleňování odstoupit.¹⁵

Obr. 1 Rozmístění škol a školských zařízení na území LP (podle ředitelství)

Většina měst a obcí je zřizovatelem mateřské školy a prvního stupně základní školy. Úplné základní školy jsou pouze ve městech Frýdlant a Nové Město pod Smrkem, střední školy jsou ve Frýdlantu (s pracovištěm v Hejnicích). Pozitivním faktem je existence dvou základních uměleckých škol a dvou domů dětí a mládeže s nabídkou volnočasových aktivit (obě ve Frýdlantu a Novém Městě pod Smrkem). Tato zařízení zájmového vzdělávání nabízejí programy, které dětem a žákům umožňují zapojit se do zajímavých projektů, např. uměleckých souborů a soutěží, mezinárodních programů.¹⁶

Kapacity škol jsou zpravidla nastaveny na vyšší počet žáků z předchozích období a ve většině ZŠ není nutné je vzhledem k demografickému vývoji navyšovat. Problematická je však zastaralá infrastruktura – budov i vybavení. Objekty škol v řadě případů dle názoru vedení škol neumožňují bezbariérové úpravy, vzhledem ke stáří budov jsou velmi náročná opatření zaměřená na efektivnější a environmentálně šetrný provoz.

Tab. 1 Kapacity a vybavenost mateřských a základních škol obcí v LP (zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení, 2018)

	MŠ	ZŠ	Stupeň	ŠK/ŠD	ŠJ	SŠ	ZUŠ	SVČ	DD
Bulovka	25	54	I	45	95				

¹⁴ Obec Heřmanice.

¹⁵ Obec Habartice odstoupila od SPSZ v roce 2017.

¹⁶ Např. DDM ROROŠ v Novém Městě p/S je zapojen do projektu Evropská dobrovolná služba a Cena vévody z Edinburghu. Mají mnohaleté zkušenosti se zapojením dobrovolníků z celé Evropy.

Dětřichov	40	55	I	50	85				
Frýdlant	305	1200	I+II	215	356+440	G 240 SŠHL 1200	380	1030	32
Kunratice	25	30	I	20	50				
Nové Město p. S. (MŠ a ZŠ jsou samostatnými subjekty)	118	443	I+II	70	416		156	2190	
Višňová	40	150	I	40					
Základní škola speciální Frýdlant		130		30					
<i>MŠ – mateřská škola, ZŠ – základní škola, ŠK/ŠD – školní klub, školní družina, ŠJ – školní jídelna, SŠ – střední škola, ZUŠ – základní umělecká škola, SVC – středisko volného času, DD – dětský domov</i>									

Předškolní vzdělávání

Informace o vzdělávací soustavě

Dostupnost mateřských škol je jednou ze silných stránek území. V Novém Městě pod Smrkem je MŠ samostatným subjektem, jinde jsou MŠ organizačně spojeny se základní školou (ve Frýdlantu se všemi školskými zařízeními zřizovanými městem). Dojížděková a docházková vzdálenost tak nikde není větší než 7 km. Ve Frýdlantu sídlí MŠ v několika budovách. V LP je celkem 6 MŠ, největší ve Frýdlantu (3 budovy) a v Novém Městě pod Smrkem. V rámci ZŠ, MŠ a ZUŠ Frýdlant funguje dětská skupina, přípravná třída pro děti s odkladem školní docházky. V obci Bulovka provozuje sdružení Amaro Suno nízkoprahové komunitní centrum pro děti, žáky a rodiče. Ve školním roce 2017/2018 se předškolním dětem otevřel v dopoledních hodinách frýdlantský Free-Club. Předškolní klub je jedním z opatření naplňujících strategické cíle stanovené v tomto dokumentu, strategický cíl 3. Děti ohrožené sociálním vyloučením a jejich rodiče jsou aktivně podporováni v nástupu do místních MŠ, opatření 3.2 Předškolní kluby pro děti ze socioekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí. Jako mnoho předškolních klubů po celé republice zaměřených na děti ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí i frýdlantský předškolní klub se potýká s velkými výkyvy a nejistotou v návštěvnosti a zkouší různé alternativy, jak s rodiči komunikovat a jak je motivovat.

Před zavedením povinného předškolního ročníku (PPR) do praxe ve školním roce 2017/2018 MŠ většinou vůbec nevidovaly děti se SVP. Mnohem vyšší počet žáků se SVP na ZŠ odkryl tuto nesrovnalost.

Mateřské školy navštěvovalo před zavedením PPR velmi málo romských dětí. Ve školním roce 2015/2016 byly MŠ naplněny z 86%. Počet dětí, které k září 2015 navštěvovaly MŠ v obcích LP, byl 468, přičemž počet dětí ve věku 3 až 6 let s trvalým bydlištěm v těchto obcích byl 612. Celkem 144 dětí MŠ nenavštěvovalo. Celková kapacita MŠ v oblasti by stačila uspokojit poptávku poloviny těchto dětí.

Velkou část dětí, které MŠ nenavštěvovaly, tvořily děti ze SVL či sociálním vyloučením ohrožené.

MŠ v Novém Městě pod Smrkem navýšila v roce 2016 kapacitu na současných 118 dětí. V prvním roce PPR, v roce 2017/2018, nastoupilo do MŠ přes 30 nových dětí. Další zájemci se ozývali během podzimu, na čekací listině měla MŠ v říjnu 7 dětí.

Kapacity ostatních mateřských škol obcí v LP zůstaly nezměněny. Ač se ve Frýdlantu v rámci PPR zapsalo přes 70 nových dětí, kapacitu by MŠ na podzim 2017 měla pořád dostatečnou. V Dětrichově v rámci PPR nenastoupilo žádné nové dítě, všechny již navštěvovaly MŠ dříve. V říjnu navštěvovalo MŠ 37 dětí, kapacita by tedy byla ještě na 3 další děti. Do mateřské školy ve Višňové nastoupily 3 nové děti, kapacita se naplnila během prázdnin, nad její rámec se nikdo do MŠ nehlásil. V nejmenší obci LP s mateřskou školou, v Kunraticích, již MŠ navštěvovaly všechny děti, podobně jako v Dětrichově. Zejména menší obce v LP mají velmi dobré povědomí o dětech, které mají nastoupit a nemají potíží rodiny s dětmi kontaktovat a komunikovat s nimi i mimo školu.

Na základě sebehodnocení škol v dotazníkovém šetření MŠMT ke konci roku 2015 se ukázalo, že inkluze ve vzdělávání je jak mateřskými (na prvním místě), tak základními školami vnímána jako prioritní oblast vlastního rozvoje v rámci hlavních oblastí MAP (na druhém místě za čtenářskou pregramotností).

Základní vzdělávání

Informace o vzdělávací soustavě

Ve sledované oblasti LP je celkem 7 ZŠ, z toho 1 ZŠ speciální ve Frýdlantu. Je charakteristické, že ve většině obcí jsou již jen malotřídní školy a pouze v Novém Městě pod Smrkem a ve Frýdlantu jsou ZŠ i pro 2. stupeň. Prakticky to vede k tomu, že velké množství žáků musí od druhého stupně do školy dojíždět a ve dvou spádových školách je větší počet žáků na 2. stupni.

Poslední souhrnné údaje za LP jsou ze školního roku 2015/16, kdy navštěvovalo ZŠ 1409 žáků, z toho 299 žáků se SVP. Nejvyšší počet žáků se SVP vykazuje ZŠ speciální ve Frýdlantu a ZŠ v Novém Městě pod Smrkem. Tento údaj je ovšem poněkud zavádějící, protože ZŠ dle praxe dosud ve výkazech uvádí pouze žáky, kteří již mají posudek z PPP. Pokud rodina např. odmítá PPP navštívit, není tento žák ve statistikách vůbec uváděn, ačkoliv ve skutečnosti pedagogickou podporu potřebuje.

Výzkum k segregaci škol v ČR, který sbíral data během roku 2018, neobjevil v území Frýdlantska významné tendence k segregaci. Od roku 2016 naopak vzrostl v běžných školách počet asistentů pedagoga, mnohem častěji jsou využívána podpůrná opatření, pedagogičtí pracovníci se vzdělávali a dále vzdělávají v inkluzivním přístupu a metodách práce se žáky, práce v heterogenním kolektivu, apod., a to především díky kvalitní přípravě a důsledné realizaci Místního akčního plánu ve vzdělávání pod MASif.

Frýdlantskou základní školu speciální zřizuje město Frýdlant. V letech 2017 a 2018 zaznamenala škola nárůst počtu žáků přibližně o 18% (z 50 žáků na 70 žáků). Příčina zcela jasná není, nicméně je pravděpodobné, že je nárůst důsledkem vyššího počtu diagnostikovaných dětí. Není známo, že by škola samotná vyvíjela úsilí ke zvyšování počtu svých žáků.

ZŠ speciální v Novém Městě pod Smrkem byla v roce 2016/17 sloučena se ZŠ Nové Město pod Smrkem. Nyní funguje v rámci ZŠ Nové Město pod Smrkem 1 speciální třída. K 30. 9. 2017 vykazovala škola 56 žáků se SVP, z nichž 11 žáků se na doporučení PPP vzdělávalo ve speciální třídě (dva žáci v oboru vzdělání Základní škola speciální).¹⁷ Speciální třída vzdělává společně všechny ročníky, přičemž, jak potvrzují i počty žáků se SVP uvedené výše, škola usiluje o to vzdělávat žáky se SVP v běžných třídách, pokud je to jen možné a pokud to není v rozporu s doporučením školského poradenského zařízení. Daří se to spíše na prvním stupni. Žáci speciální třídy absolvují s ostatními spolužáky hodiny tělocviku, všechny školní akce (besídky, olympiáda, apod.), setkávají se ve školní jídelně a o přestávkách ve společných prostorách školy. Česká školní inspekce doporučila škole zajistit dalšího speciálního pedagoga, zejména proto, aby mohla výuka probíhat v rámci užšího rozpětí společně vzdělávaných ročníků. Zkušenost všech škol i poradenských pracovišť ve výběžku je však

¹⁷ Inspekční zpráva ČSI z roku 2018, dostupné online z <http://files.zsnmps.webnode.cz/200003637-9bc0c9cbaa/Inspekční%20zpráva%202018.pdf>, 28. 2. 2019.

stejná – speciálního pedagoga na úvazek není na Frýdlantsku možné najít, a to navzdory dlouhodobé snaze.¹⁸

Školy nijak nevidují počty romských žáků. Situační Analýza LP z roku 2015¹⁹ definovala celkem 122 dětí a žáků v regionu ohrožených sociálním vyloučením (žáci ze slabého socioekonomického prostředí či z odlišného kulturního prostředí). V rámci inkluze školy výrazně vnímají nárůst počtu dětí s poruchami chování, PAS a ADHD a úskalí práce s těmito dětmi.

Střední vzdělávání

Informace o vzdělávací soustavě

V LP působí 2 střední školy: osmileté Gymnázium Frýdlant s přibližně 200 žáky a Střední hospodářská škola lesnická s působištěm ve Frýdlantu (a Hejnicích) a s celkem 577 žáky v oborech s maturitou i bez maturity. Obyvatelé celého regionu tak za středním vzděláním musí jezdit do Frýdlantu, respektive Hejnic. Mnoho z nich ovšem volí různé SŠ až v Liberci.

Gymnázium Frýdlant poskytuje všeobecné vzdělávání, SŠHL nabízí tříleté učební obory s výučním listem (zemědělské, lesnické, technické, potravinářské a obory služeb), vzdělávání žáků speciálních škol v učebních oborech vhodných pro žáky se SVP (technické, potravinářské a obory služeb), vzdělávání žáků ve čtyřletých studijních oborech s maturitou (zemědělské a ekologické, sociální, ekonomické) a vzdělávání absolventů učebních oborů v nástavbovém studiu zakončeném maturitní zkouškou.

Celkem se na 2 SŠ ve Frýdlantu vzdělává cca 800 žáků. Ne všichni pocházejí z regionu, někteří do školy dojíždějí a bydlí v internátu SŠHL. Téměř 100 % romských žáků navštěvuje SŠHL, rovněž speciální třídy jsou na SŠHL.

Neformální a volnočasové vzdělávání

V oblasti LP fungují 2 domy dětí a mládeže (Nové Město pod Smrkem a Frýdlant), ZŠ a SŠ dále nabízí svým žákům a studentům kroužky a volnočasové aktivity po vyučování (keramika, malování, vaření apod.) za úplatu, je zde několik menších NNO, které organizují letní a příměstské tábory. Dále funguje v Arnolticích (část Bulovky) romské centrum Amaro Suno, které zajišťuje volnočasový program pro děti i žáky.²⁰

V Novém Městě i ve Frýdlantu působí základní umělecké školy, v regionu je poměrně široká nabídka sportovních aktivit a klubů. NZDM má své nezastupitelné místo v oblasti neformálního a volnočasového vzdělávání, ač se jedná o sociální službu. V Novém městě pod Smrkem působí Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Voraz. NZDM Voraz cílí na skupinu mladých lidí ve věku 13-26 let, provozuje ho Maják o.p.s.²¹ Létem 2016 zahájil svou činnost frýdlantský Free-club, který nabízí prostor a aktivity dětem především ve věku druhého stupně základní školy a předškolní klub.²² V červnu 2017 otevřel ve Frýdlantu také nízkoprahový klub Cajk pro mladé lidi ve věku 15-26 let provozovaný Českobratrskou církví evangelickou se střediskem v Jablonci nad Nisou.²³ Činnost

¹⁸ Jako ještě horší je aktéry ve výběžku hodnocena situace se školním psychologem, kterého nelze sehnat vůbec.

¹⁹ Situační Analýza Frýdlantsko, Sedmý kontinent, o.s. 2015 ve spolupráci se SPOT, o. s.

²⁰ <http://www.os-amarosuno.estranky.cz/>

²¹ <http://www.majakops.cz/index.php/nzdm/voraz>

²² https://www.facebook.com/freeclubfrydlant/?hc_ref=ARQ5inDVFYvNocN3R1twlMT-vyesfSVP7ciDdFrO7TBU6TLsIvt2m0KnWTCjLreYIR8

²³ <https://www.mesto-frydlant.cz/cs/obcan/archiv/archiv-2017/free-club-prvni-rok-za-nami.html>

²³ <https://www.mesto-frydlant.cz/cs/obcan/archiv/archiv-2017/klub-cajk-pro-mlade-uz-si-nasel-svou-klientelu.html>

NZDM Voraz, NK Cajk a Free-clubu jsou součástí naplňování opatření 5.2 vznik a činnost volnočasových klubů pro neorganizovanou mládež, 5. strategického cíle tohoto dokumentu.

Problematika sociálního vyloučení v souvislosti se vzděláním

Souběžně s MPI vznikal Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro celou oblast ORP Frýdlant. Dotazníkové šetření, které proběhlo v závěru roku 2015 v rámci analytické části MAP, ukázalo, že MŠ i ZŠ pocítují největší potřebu rozvíjet se v oblasti inkluzivního/společného vzdělávání. Do dotazníkového šetření se zapojily všechny MŠ a ZŠ v území ORP Frýdlant. MŠ identifikovaly inkluzivní přístup jako svou rozvojovou potřebu na prvním, ZŠ na druhém nejvýše hodnoceném místě potřebnosti.

Děti a žáci ze sociálně znevýhodněného prostředí potřebují podporu pro dosažení úspěchu v běžném vzdělávacím proudu. Mezi nástroje, které se snaží přerušit spirálu sociálního vyloučení, patří také registrace a realizace různých typů sociálních služeb. Jejich síť však na Frýdlantsku zdaleka nepokrývá potřeby všech cílových skupin – některé služby fungují pro velmi omezený počet uživatelů či omezené území a nelze tak ani nastavit mezi nimi potřebnou provázanost, která by efektivně fungovala.²⁴

Tabulka 7. Počet a umístění sociálně vyloučených lokalit v ORP Frýdlantsko podle Sociofaktor 2013²⁵

Obec	Lokality	Odhad počtu obyvatel
Bulovka	Lidé ohrožení sociálním vyloučením žijí v bytech po celé obci Příslušníci romské menšiny, kteří se zdržují zejména v Arnolticích v okolí hlavního tahu na Frýdlant	100 až 120 lidí
Frýdlant	Celkem pět objektů	přibližně 150 lidí ohrožených sociálním vyloučením
Hejnice	Ohrožení jsou hlavně uživatelé drog. Nejvíce těchto lidí pak žije v panelových domech na místním sídlišti	přibližně 80 až 90 lidí ohrožených sociálním vyloučením z různých příčin.
Nové Město pod Smrkem	Celkem pět objektů	Ca. 340
Raspenava	Lidé ohrožení sociálním vyloučením jsou rozptýleni po celé obci	Ca. 30
Višňová	Lidé ohrožení sociálním vyloučením jsou rozptýleni prakticky po celé obci	Ca. 133 trvale hlášených osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením z výše popsaných

Na území obcí spolupracujících s ASZ bylo v roce 2015 v běžných školách 122 znevýhodněných žáků. Děti se stejným typem znevýhodnění bylo v MŠ 36. 86 žáků ZŠ využívalo nějakých podpůrných opatření – zejména doučování. K tomuto číslu je nutné připočíst zhruba 30 dětí a žáků navštěvujících volnočasový klub Amaro Suno v Bulovce.²⁶

²⁴ Zmíňme např. sociálně-aktivizační službu pro rodiny s dětmi, jejíž vznik je jedním ze stanovených specifických cílů v SPSZ nebo vznik nízkoprahového zařízení pro děti a mládež ve Frýdlantě, jehož vznik je taktéž jedním z cílů SPSZ.

²⁵ Viz [SITUAČNÍ ANALÝZA FRÝDLANTSKO](#) z roku 2015, Sedmý kontinent, o.s. ve spolupráci se SPOT, o. s.

²⁶ viz Analytická část SPSZ (odkaz viz výše)

Pozitivním aspektem je to, že většina škol v LP realizovala konkrétní inkluzivní opatření již před legislativním zaváděním inkluze do vzdělávání.²⁷ Nutno dodat, že školy často narážely a narážejí na nesoulad mezi svými kapacitami a potřebami znevýhodněných dětí a žáků.²⁸

Počty asistentů pedagoga, ale i dalších pozic, jako jsou speciální pedagogové a školní psychologové, byly v roce 2015/2016 podle zástupců všech škol zapojených do LP poddimenzované oproti skutečným potřebám. Školy hodnotily jako potřebné navýšení jejich počtů zhruba o dvojnásobek. Ke zlepšení situace by mohlo přispět také rozšíření kapacit sociální služeb, jako jsou sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi nebo nízkoprahová zařízení pro děti a mládež a také rozvoj volnočasových či předškolních klubů,²⁹ nicméně počet možných poskytovatelů v území je velmi omezený, a to včetně možných poskytovatelů z krajského města Liberec.

Situace se od roku 2015 do určité míry zlepšila. Díky MAP, šablonám a projektům OP VVV v rámci KPSVL absolvují pedagogové vzdělávání a přípravu posilující jejich kompetence v inkluzivní práci s dětmi a žáky a kvalitním vzdělávání, mají podporu speciálního pedagoga a logopeda, většina škol v LP má školního asistenta, jednoho či více asistentů pedagoga. Ve třech školách v LP pracuje na zkrácený úvazek školní koordinátor inkluze³⁰, financovaný z OP VVV, ve Frýdlantu pak funguje koordinátor inkluze na městě, rovněž financovaný z OP VVV. Školy hodnotí toto posílení kladně, největším problémem představuje udržitelné a stabilní financování pracovních pozic souvisejících s inkluzivním a kvalitním vzděláváním, personální obsazování těchto pozic vzhledem k perifernímu postavení mikroregionu a vysoké zaměstnanosti v době revize MPI a administrativní náročnost projektových žádostí a monitorování realizace projektů.

Od roku 2017 funguje sociálně-aktivizační služba v Novém Městě pod Smrkem, SAS Korálek, provozovaná obecně prospěšnou společností Maják, stejně jako NZDM Voraz. SAS Korálek slouží rodinám s nezletilými dětmi v Novém Městě.³¹

Opatření přijatá ve školách k podpoře inkluzivního a kvalitního vzdělávání i působení SAS v území jsou součástí naplňování jednotlivých opatření stanovených ve strategické části tohoto dokumentu. Podrobněji budou strategické cíle a opatření a jejich konkrétní realizace probrána v následující části MPI.

Poradenská zařízení

Středisko výchovné péče Frýdlant (dále SVP Frýdlant)

SVP Frýdlant je školské zařízení, které je součástí Dětského diagnostického ústavu, střediska výchovné péče a základní školy, Liberec. Jeho provoz spolufinancuje dobrovolný svazek obcí Mikroregion Frýdlantsko. SVP Frýdlant nabízí podporu a pomoc dětem, dospívajícím a jejich rodinám ve složitých životních situacích prostřednictvím výchovného a psychologického poradenství. Poskytuje individuální, párovou a rodinnou terapii, krizovou intervenci široké veřejnosti, v indikovaných případech i odborná psychologická a speciálně pedagogická vyšetření. Metodicky podporují školy a pedagogické pracovníky.³²

Pedagogicko-psychologická poradna Liberec (dále PPP)

²⁷ Zmiňme např. ZŠ, MŠ a ZUŠ ve Frýdlantu, která realizuje pro budoucí žáky přicházejících ze sociálně znevýhodněného prostředí přípravnou třídu, kterou navštěvuje každoročně přibližně 15 dětí. Dalším příkladem může být Střední škola hospodářská a lesnická ve Frýdlantu, kde zaměstnávají asistenta pedagoga a zároveň každoročně žádají o dotaci na stipendia pro studenty ze sociálně znevýhodněného prostředí – zejména Romy.

²⁸ S tímto se potýká zejména ZŠ Tylova v Novém Městě pod Smrkem, kde mají poměrně vysoký počet tzv. integrovaných dětí, avšak nedostatek asistentů pedagoga. Tento stav by rádi personálně vcelku zásadně navýšili, a to ze tří úvazků na 14 – zejména s plánovaným zánikem zdejší praktické školy ZŠ Textilanská v následujícím školním roce 2016/2017.

²⁹ Podrobněji popsáno v jednotlivých částech SPSZ, zejména v kapitole Analýza potřeb a Návrhová část SPSZ (odkaz viz výše).

³⁰ Děřichov, Nové Město pod Smrkem, Višňová.

³¹ <http://majakops.cz/index.php/nzdm/sas-koralek>

³² <https://sites.google.com/svpfrydant.cz/svpfrydant/domu>

Pedagogicko-psychologická poradna, Liberec 2. Truhlářská 3, p. o. je školské poradenské zařízení zřizované Libereckým krajem a zařazené v síti škol a školských zařízení, příspěvková organizace Libereckého kraje. Poradna poskytuje služby celému libereckému okresu a má pobočku ve Frýdlantu, v 1. patře budovy Frýdlantského gymnázia. Celková kapacita poradny je 25 800 dětí, žáků a studentů. Frýdlantské pracoviště zaměstnává 2 speciální pedagožky. Poradna nabízí metodické vedení a metodická setkání pro výchovné poradce a metodiky prevence v libereckém okresu.

Speciálně-pedagogická centra (SPC)

Nejbližší speciálně pedagogická centra jsou v Semilech, Liberci a Jablonci. V roce 2015 došlo ke sloučení, PPP Semily a SPC Turnov nyní spadají pod jeden subjekt, „Pedagogicko-psychologickou poradnu a speciálně pedagogické centrum Semily,“ jehož zřizovatelem je Liberecký kraj. PPP-SPC má pracoviště v Semilech, Turnově a Lomnici nad Popelkou. V Semilech má PPP-SPC stabilně 1 psychologa, 4 speciální pedagogy a jednoho sociálního pracovníka; 2 psychologové poskytují službu střídavě v Semilech, Lomnici nad Popelkou a v Turnově, 1 speciální pedagog je stálým pracovníkem turnovské pobočky. SPC je zaměřené na poruchy autistického spektra a mentální postižení.

V Liberci se nacházejí SPC zaměřená na vady řeči a sluchu, zrakové postižení a tělesné postižení.

V Jablonci nad Nisou funguje SPC zaměřené na mentální postižení a kombinované vady.

SWOT analýza

Analýza shrnuje silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby v oblasti kvalitního a inkluzivního vzdělávání v území LP. Zaměřuje se primárně na předškolní a základní vzdělávání, neformální a volnočasové vzdělávání, podmínky v obcích a vymezeném území; dále také na střední školství a podmínky dané systémem a platné pro ČR obecně. Zdrojem SWOT analýzy bylo jednak sebehodnocení aktérů ve vzdělávání pro potřeby MAP I., jednak vyhodnocování situace těchto i dalších aktérů v oblasti vzdělávání v rámci revize MPI.³³

- obec či více aktérů současně (např. škol jak mateřských, tak základních, apod.)
- mateřské školy
- základní školy
- střední školy
- neformální vzdělávání a volnočasové aktivity

Silné stránky

- Výrazný zájem ze strany obcí jakožto zřizovatelů udržet školy v obcích („škola-kostel-hospoda“)
- Dobrý přehled zejména menších obcí o aktuální situaci na školách
- Dobré povědomí škol i zřizovatele o rodinném zázemí dítěte, zejména u menších obcí
- Dobré propojení MŠ a ZŠ v menších obcích (ve většině obcí má MŠ a ZŠ jednoho ředitele) – hladký přechod z MŠ do ZŠ
- Intenzivní sdílení a komunikace mezi školami na úrovni vedení i pedagogů (ZŠ i MŠ)
- Velká část pedagogů v MŠ a ZŠ je motivována kvalitně vzdělávat a určitá část pedagogů je nakloněna inkluzi
- Školy zejména v menších obcích přirozeně stojí o každého žáka

Slabé stránky

- ORP Frýdlant ani jednotlivé obce nezřizují Odbor školství, na celou agendu školství je v rámci ORP vyhrazena méně než polovina úvazku
- Obce nemají při rozsahu všech svých agend a nízkém počtu zaměstnanců kapacitu soustavně se zabývat kvalitou vzdělávání ve školách a strategickým plánováním rozvoje škol, které zřizují – úsilí je směřováno do zachování škol v obcích, sanace školních budov, případně spolupráce na získávání školního personálu
- Zejména menší obce v LP si netroufají pouštět se do „měkkých“ evropských projektů v oblasti vzdělávání, především kvůli administrativní zátěži a možné finanční odpovědnosti za „neviditelný“, nehmátatelný výsledek
- Trvale nedostatečné pokrytí území SAS pro rodiny (jako potenciální mimoškolní podpora v oblasti vzdělávání)

³³ Přílohou 1 tohoto dokumentu je SWOT analýza z původního MPI na roky 2016-2018.

- Zažitý důraz na dobré klima ve škole (MŠ i ZŠ)
 - Většina zřizovatelů v regionu podporuje aktivní trávení volného času mládeže a hledá možnosti, jak financovat sportoviště a dětská hřiště v obcích
 - Menší kolektivy v některých třídách umožňují přistupovat k dětem individuálněji
 - Výborně fungující MAP Frýdlantsko – zajišťuje DVPP pro pedagogy dle jejich potřeb a poptávky, propojuje školy i sociální a další služby, zprostředkuje intervence, apod.
 - Středisko výchovné péče Frýdlant
 - Většina škol má logopedického asistenta
- Dobrá dostupnost MŠ (vzdálenost do MŠ není nikde větší než 7km)
 - Dobrá zkušenost MŠ s podpůrnými programy a se začleňováním dětí ze SVL
- Velká část pedagogů ZŠ kvalifikovaných
 - Velká část pedagogů motivována se dále vzdělávat a vzdělává se – díky MAP se „snížil práh“, učitelé nemusejí dojíždět za vzděláváním do Liberce a dále
 - Většina ZŠ má asistenty pedagoga
- Zkušená romská asistentka na SŠHL
 - SŠHL využívá služby speciálního pedagoga, spolupracuje s POSEC (Poradenské a setkávací centrum) a PPP Liberec
 - proaktivní přístup SŠHL v komunikaci a spolupráci se ZŠ a potenciálními budoucími studenty
- V regionu působí široká paleta sportovních organizací pro děti a žáky
 - Obvyklá cena za „kroužek“ 250 - 500Kč za pololetí, což je finančně dostupné i pro rodiny s nižšími příjmy, na prvním stupni si kroužek pro dítě obvykle dovolí i nízkopříjmové rodiny
 - V regionu existují 2 zařízení NZDM, 2 volnočasové kluby, rovněž s „nízkým prahem“ pro děti a mládež a předškolní klub

- MŠ doposud nemají žádný systém na oslovování rodin a dětí ze SVL před povinným předškolním ročníkem
- Nedostatečné či „napjaté“ personální kapacity (asistenti pedagoga, pomocný personál) → učitelé MŠ se účastní dalšího vzdělávání jen minimálně, není možné se uvolnit z práce
- Vysoký počet dětí v mnoha třídách – nemožnost individuálního přístupu k dětem, které jej potřebují.
- Učitelé s potřebnou logopedickou specializací nemají na cílenou individuální práci s dětmi v MŠ kapacitu (vzhledem k počtu potřebných dětí)

- Problematický, přechod na 2. stupeň (2. stupeň v rámci LP pouze ve Frýdlantu a Novém Městě) → stres pro žáky; zvláště ohroženi jsou žáci ze socioekonomicky slabých poměrů
- Nedostatek odborného personálu (psycholog, speciální pedagog, logoped, apod.)
- Malotřídní školy „neužívají“ kvalifikovaného odborníka v rozsahu potřebné podpory a současně za podmínek, které by ho dokázaly navnadit k práci v odlehleém regionu a dojíždění

- SŠHL se rok od roku potýká se snižujícím se počtem studentů a od toho odvislým snižováním stavu pedagogů
- Sociálně znevýhodnění studenti SŠ si často musí přivydělávat brigádami, a to na úkor školy
- SZ studenti SŠ často nemají potřebné pomůcky (oblečení na odborný výcvik, učebnice, místo sešitů papíry)
- Předčasné odchody studentů SŠ

- Většina stabilní nabídky nespportovních i sportovních volnočasových aktivit a neformálního vzdělávání se koncentruje kolem ZŠ, SŠ a DDM, které vyžadují písemné přihlášky, pravidelnou docházku apod. → odrazuje to od účasti dětí a žáky ze SVL a ze slabých socioekonomických poměrů

- Nabídka neformálního vzdělávání a volnočasových aktivit je pořád nedostatečná - především vzhledem k roztroušenosti obcí a složitému a nákladnému dojíždění mezi nimi
- V obcích, které nemají druhý stupeň či školu je nabídka volnočasových aktivit a neformálního vzdělávání pro teenagery velmi nedostatečná nebo žádná → s tím souvisí snížená schopnost předcházet sociálně-patologickým jevům nebo účinně intervenovat v případech jejich výskytu u mládeže

Příležitosti

- Dotace ESF – šablony a výzvy v rámci KPSVL a SVL - financování pracovních pozic, vzdělávání a dalších podpůrných aktivit pro sociálně znevýhodněné děti, žáky, jejich rodiče a pedagogické pracovníky, financování činnosti NNO v oblasti inkluze ve vzdělávání, osvěta v oblasti inkluze a kvalitního vzdělávání směrem k veřejnosti, apod.
 - SVP Frýdlant jako možnost podpory dětí a jejich rodin
 - Aktivity MAP a SVP Frýdlant pro pedagogické pracovníky jako příležitost hledat společně potřebná řešení a stavět na zkušenostech jiných na základě sdílení
 - Aktivity MAP a SVP Frýdlant pro pedagogické pracovníky jako příležitost rozvíjet se profesně v rámci seminářů, workshopů a konferencí, pracovních a tematicky zaměřených skupin, sdílení a podpůrných setkání
 - Neformální sdílení a spolupráce škol mimo výše zmíněné platformy
 - Možnosti přeshraniční spolupráce s Polskem a Německem (Frýdlantsko jako „trojmezí“)
 - Inkluze ve vzdělávání jako příležitost k rozvoji kvalitního vzdělávání
 - Podpora vzdělávací agendy v terénu prostřednictvím SAS
 - Projekty na podporu stravování ve školách pro sociálně znevýhodněné
- Vzhledem k úbytku starších dětí způsobenému demografickým vývojem, je přijímání dvouletých dětí do MŠ vnímáno jako příležitost
 - Jako příležitost vnímají pracovníci i vedení MŠ možnost zlepšení

Hrozby

- Koncentrace služeb pro děti, mládež a rodiny, podpůrných institucí pro školy a pedagogy, nabídky vzdělávání, finančních a lidských zdrojů „za kopcem“, tj. v Liberci a Jablonci a dále na jih od výběžku
- Frýdlantsko jako region málo atraktivní pro potřebné a žádané odborné pracovníky
- Nedostatek kvalifikovaných a kvalitních odborných pracovníků
- Nedostatečné pokrytí SAS pro rodiny v území – nedostatečná mimoškolní podpora dětí a rodin v oblasti vzdělávání
- Problematika plateb za stravování v mateřských školách a školních jídelnách u dětí a žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí
- Přetíženost PPP a SPC pracovišť, dlouhé čekací lhůty
- Nedostatek psychiatrů v území, jejich přetíženost
- Inkluze jako princip vnímána v úzké souvislosti s legislativním vymezením – vnímána negativně jak velkou částí odborné veřejnosti, tak laickou veřejností
- Nepřipravená „půda“ pro zavádění inkluzivní legislativy do praxe – (chybí systematická a kvalitní příprava studentů VŠ pedagogických směrů, systematická a kvalitní příprava stávajících pedagogů, personální kapacity na školách, neproběhlo/neprobíhá postupné zavádění inkluze do praxe se zpětnou vazbou od aktérů ve vzdělávání,

komunikace s rodiči, zapojení rodičů do aktivit MŠ

- MŠ hledají obvykle východisko ze situace nedostatku logopedů v území pomocí logopedických asistentů, kteří pracují pod vedením logopedů z Liberce

- Podobně jako v případě MŠ, i většina ZŠ (60 - 86%) pracuje na svém rozvoji v souvislosti s inkluzí (úprava organizace vyučování, individualizace vzdělávání, podpora bezpečného prostředí na škole i realizace pedagogické diagnostiky a využívání specifických učebních pomůcek)

- Zkvalitňování komunikace s rodiči žáků a jejich větší zapojení do chodu školy
- Spolupráce se základními školami k podpoře zdárného přechodu žáků ze ZŠ na SŠ

- Zlepšení dovedností pracovníků sportovních organizací v práci s dětmi a mládeží ze SVL s cílem podpořit děti a žáky ze socioekonomicky slabých poměrů k aktivní sportovní účasti
- Vytvoření jednotné online databáze volnočasových aktivit v regionu a její pravidelná aktualizace
- Finanční a metodická podpora vlastní iniciativy mládeže, zvláště ve věku 13+
- Využití obecních prostor jednotlivých obcí pro volnočasové odpolední kluby a aktivity

chybí stabilní financování, apod.)

- Podpůrná opatření závisí na tom, zda rodič navštíví poradnu
- Nedostatek/obtížné financování údržby a rekonstrukce školních budov

- Nedostatečný zájem rodičů a neochota podřídit se režimu předškolního zařízení (každodenní docházka)
- Problematika omlouvání dětí v rámci PPR
- Většina budov MŠ jen velmi obtížně vyhovuje hygienickým normám (problematické bezbariérové úpravy a rozšíření kapacity u historických budov, azbest v novějších budovách, apod.)
- Stoupá počet dětí vyžadujících pravidelnou logopedickou péči

- Složitá komunikace s rodiči mnoha žáků, kteří potřebují podpůrná opatření či s rodiči ze SVL, nezájem některých rodičů o komunikaci a spolupráci
- Nemožnost škol dlouhodobě plánovat - nestabilní financování (výzvy omezené časově a obsahově; projektové financování mnoha aktivit)

- SŠHL se dlouhodobě potýká s úbytkem studentů a propouštěním pedagogů v důsledku tohoto úbytku; gymnázium čelí opakovaně pokusům o uzavření školy z důvodu nízkého počtu studentů na třídu a obě školy také opakovaným pokusům o sloučení
- Pro žáky SŠ existuje jen velmi omezená nabídka volnočasových a doplňkových aktivit v regionu Frýdlantska mimo školu (což souvisí s výraznějším ohrožením sociálně patologickými jevy)

- Rozdělení volnočasových aktivit podle etnické příslušnosti. Zkušenosti z terénu svědčí o tom, že tam, kam začnou docházet romské děti a mládež, přestane chodit většinová populace
- Riziková je rovněž reakce většinové populace na shlukování mládeže.

Od věku 13+ je větší koncentrace mládeže mimo vyhrazená sportoviště vnímána jako potenciálně nebezpečná

- Nestabilní financování volnočasového sektoru je velkým rizikem pro udržitelnost takových aktivit

3. Strategická část

Strategická vize

V zapojených obcích fungují vzdělávací metody, přístupy a organizační postupy, které účinně zamezují dalšímu sociálnímu vyloučení místních ohrožených dětí a žáků. Na sociálním začleňování se podílí všichni aktéři.

Strategické cíle

Na základě analytické části MPI stanovujeme hlavní strategické cíle MPI Frýdlantsko. V tabulkách konkrétních cílů a opatření níže je u každého plánovaného opatření poznámka, zda se jedná o aktualizaci záměru dle SPSZ či nové opatření a dále uvádíme aktuální stav vývoje daného opatření.

Stanovujeme tyto hlavní strategické cíle

1. Obce podporují zavádění inkluzivního vzdělávání ve všech svých školách a vůči veřejnosti
2. MŠ jsou dobře připravené na práci s dětmi ze socioekonomicky a kulturně odlišného prostředí - umí s dětmi i jejich rodiči správně pracovat a komunikovat
3. Děti ohrožené sociálním vyloučením a jejich rodiče jsou aktivně podporováni v nástupu do místních MŠ
4. ZŠ a SŠ jsou dobře připravené na práci se žáky ze socioekonomicky a kulturně odlišného prostředí - umí se žáky i jejich rodiči správně pracovat a komunikovat
5. Všichni aktéři vzdělávání podporují děti a žáky ohrožené sociálním vyloučením v dosahování školního úspěchu, podporují jejich aktivní trávení volného času a rozvoj klíčových kompetencí a gramotností

1. Obce podporují zavádění inkluzivního vzdělávání ve všech svých školách a vůči veřejnosti³⁴

Tento strategický cíl odpovídá také tomu, že se do MPI zapojují obce, které již spolupracují s ASZ. Pracovníci obcí mají často dobře zmapované nedostatky a potřeby v oblasti sociálního vyloučení, uvědomují si potřebnost proinkluzivních opatření, ale naráží na neochotu a obavy většinové veřejnosti či kolegů na městském/obecním úřadě.

V rámci tohoto strategického cíle se soustředíme na zvýšení znalosti problematiky inkluze a sociálního začleňování mezi důležitými aktéry města a dále na otevřenou komunikaci s veřejností. Obce také nenechávají problematiku inkluze a začleňování na bedrech škol, mají proaktivní přístup a pomáhají školám ve zvládnutí situace.

³⁴ Přílohou 2 tohoto dokumentu je strategická část původního MPI na roky 2016-2018.

konkrétní opatření/aktivita	typ aktivity	zdůvodnění/ cíl	indikátory	zdroje	termín	zodpovědnost	situace k roku 2018
1.1.	Vzdělávání představitelů škol a zřizovatele formou místního sdílení a dobré praxe, stáží v zahraničí, návštěv zkušenějších obcí a škol v ČR	Aktivity spolupráce Cílem opatření je zlepšit u důležitých lokálních aktérů (zástupců města jako zřizovatelů škol, místních politiků, vedení škol, pedagogů apod.) porozumění procesu inkluzivního vzdělávání pomocí příkladů dobré praxe a sdílením zkušeností s různými organizacemi a městy v ČR i v zahraničí	Proběhnou minimálně 4 vzdělávací akce v rozsahu 1-3 dny	KPSVL, Projekt Žijeme tu spolu, MAP, neprojektová aktivita	Probíhá do června 2020 z KPSVL, dále dle možností a potřebnosti	MAS Frýdlantsko	Část již proběhla v roce 2017. Zástupci ze základních škol ve Frýdlantu, Višňové a Dětrichově se účastnily stáže na ZŠ Lyčkovo náměstí (certifikace Férová škola); v rámci projektu Žijeme tu spolu je ve školním roce 2018/2019 plánována stáž ve Velké Británii pro představitele obce a škol ve Frýdlantu
1.2.	Koordinátor inkluze-koordinátor inkluze v rámci LP sleduje dění na školách, zjišťuje potřeby škol, tyto informace shromažďuje a předává dalším aktérům ve vzdělávání. Pravidelně komunikuje se zástupci obcí, zejména se školským a sociálním odborem. Navrhuje nová zlepšení v rámci vzdělávací politiky apod.	Aktivity spolupráce Obce nenechávají problematiku inkluze a začleňování na bedrech škol, mají proaktivní přístup a pomáhají školám ve zvládnutí situace prostřednictvím pracovníka města s potřebnými kompetencemi	1 plný úvazek koordinátora inkluze	KPSVL – projekty OPVVV (ve Frýdlantu z projektu Žijeme tu spolu	Probíhá do června 2020 z KPSVL, dále dle možností a potřebnosti	Frýdlant	Probíhá jako součást KPSVL a bude realizováno nadále
1.3.	Obce informují o společném vzdělávání pomocí lokálních vývěsek, článků v místních novinách, vznikají rozhovory s učiteli, dalšími odborníky, dětmi a	Aktivity spolupráce Obce nenechávají problematiku inkluze a začleňování na bedrech škol, mají proaktivní přístup a pomáhají školám ve zvládnutí situace	Min. 12 mediálních výstupů v lokálních médiích, min. 2 veřejné debaty na	Neprojektová aktivita, KPSVL, MAP	průběžně probíhá	obce a partnerské NNO v rámci LP	Probíhá v současné době především jako neprojektová aktivita prostřednictvím stránek obcí a škol, webů MAP a MAS; sociálních sítí Free-clubu, atd.

konkrétní opatření/aktivita		typ aktivity	zdůvodnění/ cíl	indikátory	zdroje	termín	zodpovědnost	situace k roku 2018
	žáky o tom, jak se mění atmosféra na školách (zda vůbec) a co změny přinášejí; sdílena je dobrá praxe			téma inkluze				
1.4.	MŠ, ZŠ a SŠ pořádají cílená setkání s rodiči a veřejností na téma inkluze, transparentně komunikují případné změny, zlepšují komunikační prostředky a přizpůsobují formy komunikace a spolupráce	Aktivity spolupráce	MŠ, ZŠ a SŠ hledají cesty, jak zlepšit komunikaci s rodiči a více je zapojit do společného úsilí o úspěch jejich dětí ve vzdělávání	6 zapojených MŠ a ZŠ realizuje alespoň 1 besedu /zábavné odpoledne s rodiči zaměřené na konkrétní zkušenosti s inkluzí; školy pravdivě a transpar. informují rodiče o probíhajících změnách; školy realizují dotazníky a průzkumy spokojenosti rodičů	Šablony, KPSVL, MAP, neprojekt. aktivita	Průběžně v letech platnosti MPI	MŠ a ZŠ v rámci LP	Probíhá a bude realizováno nadále jako neprojektová aktivita

2. MŠ jsou dobře připravené na práci s dětmi ze socioekonomicky a kulturně odlišného prostředí - umí s dětmi i jejich rodiči správně pracovat a komunikovat

Tento cíl reaguje na skutečnost, že relativně velké množství dětí ze sociálně vyloučených lokalit či dětí ohrožených sociálním vyloučením ve sledovaných obcích se neúčastní předškolního vzdělávání. Do předškolního vzdělávání často nastupují teprve v rámci povinného předškolního ročníku; některé děti, které nejsou přihlášeny k trvalému bydlišti v obcích, kde nyní žijí, nejsou v rámci snah o zápis do PPR dohledány a tím pádem ani kontaktovány a zapsány do PPR. Předškolní vzdělávání nese pro některé rodiny vysokou finanční náročnost (např. celodenní stravování), která souvisí také s nedostatkem práce ve vyloučených lokalitách či nestálostí práce (např. sezónní práce). Pro matky bez práce bývá péče o děti hlavní smysluplnou náplní dne. Mnozí rodiče si také neuvědomují přínos předškolního vzdělávání pro jejich děti. Předškolní vzdělávání dětí představuje přípravu na základní vzdělávání, může výrazně usnadňovat nástup dětí do školy a to jak samotným dětem (nabyté dovednosti, režim dne, apod.), tak jejich rodičům (např. omlouvání nepřítomnosti, určitý režim dne) i pedagogům školy plynoucí z lepší připravenosti dětí a rodičů.

V rámci tohoto strategického cíle se soustředíme na zvyšování znalosti problematiky inkluze a sociálního začleňování přímo v mateřských školách a na budování a kultivaci účinného systému podpory dětí a rodičů ze SVL.

konkrétní opatření/aktivita		typ aktivity	zdůvodnění/cíl	indikátory	zdroje	termín	zodpovědnost	situace k roku 2018
2.1.	Školní asistenti a asistenti pedagoga a chůvy v MŠ	Aktivity škol	MŠ potřebují posílit personální kapacity pro práci s dětmi ze SEZ a KO prostředí a dalšími znevýhodněními a odlišnostmi	MŠ disponují od roku 2016/2017mi minimálně 4 úvazky školních asistentů a potřebným počtem a úvazky asistentů pedagoga pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí	OPVVV (KPSVL, šablony), podpůrná opatření	od ledna 2017	MŠ Nové Město pod Smrkem, ZŠ a MŠ Dětrichov, ZŠ a MŠ Višňová, ZŠ a MŠ Frýdlant	Probíhá a bude nadále realizováno

konkrétní opatření/aktivita	typ aktivity	zdůvodnění/cíl	indikátory	zdroje	termín	zodpovědnost	situace k roku 2018
2.2. Zavádění nových metod do předškolního vzdělávání a výchovy například formou kolegiální podpory, semináře pro pedagogy a asistenty, hospitacemi a sdílením dobré praxe mezi školami a pedagogy	Aktivity škol	Pedagogové v MŠ často nedisponují potřebnými znalostmi práce s dětmi ze SEZ a KO prostředí (před PPR často do MŠ tyto děti nedocházely) i dalšími znevýhodněními, potřebami a nadáními	Do vzdělávání v rozsahu 8-80 hodin se zapojí alespoň 20 pedagogů MŠ v LP	KPSVL, šablony pro školy, MAP, neprojektově	děje se průběžně dle potřeb a možností	MŠ v LP	Probíhá dle časových možností škol a vzdělávacích priorit podle výsledků dotazníků MŠMT
2.3. Bude posílena pozice logopeda o 1 úvazek ve Frýdlantu, o 1 úvazek v Novém Městě p. Smrkem	Aktivity škol	MŠ potřebují posílit personální kapacity pro logopedickou práci s dětmi	2 úvazky logopeda	vlastní zdroje, OP VVV, MAP II.	Probíhá částečně a svépomocně od roku 2017/2018	Frýdlant, Nové Město pod Smrkem	Aktivita vázne na nedostatku odborníků v území. MŠ volí cestu logopedických asistentů, kteří jsou supervidováni logopedy v Liberci
2.4. Je realizována přípravná třída pro děti s odkladem při ZŠ Frýdlant pro 15 až 20 dětí	Aktivity škol	Děti s odkladem mají příležitost se včas a přátelsky seznámit se školním prostředím	1 přípravná třída pro děti s odkladem	dotace MŠMT	Od školního roku 2017/2018, bude realizováno nadále	ZŠ, ZUŠ, MŠ Frýdlant	Aktivita probíhá, je pokračováním přípravné třídy, která původně fungovala jako přípravná předškolní třída pro děti sociálně znevýhodněné
2.5. MŠ zajišťují ověřené pomůcky a vzdělávací materiály pro inkluzivní vzdělávání	Aktivity škol	MŠ potřebují vybavit pomůckami a zlepšit prostředí pro práci s dětmi ze SEZ a KO prostředí	6 MŠ v LP disponuje vhodným vybavením	KPSVL – projekt Žijeme tu spolu, vlastní zdroje	od ledna 2017, bude probíhat nadále dle možností a potřeb	MŠ v LP	Probíhá; v projektu Žijeme tu spolu byly již nakoupeny interaktivní tabule, Montessori pomůcky a experimentální sady

konkrétní opatření/aktivita	typ aktivity	zdůvodnění/cíl	indikátory	zdroje	termín	zodpovědnost	situace k roku 2018	
2.6.	MŠ zajišťují navýšení kapacity a modernizaci budov	Infrastruktura	MŠ zkvalitňují infrastrukturu, v případě potřeby navyšují kapacitu, aby mohly uspokojit zvýšenou poptávku po předškolním vzdělávání dětí ze SVL	Navýšení kapacity MŠ	IROP	od ledna 2017 a dále dle potřeb a možností	obce a MŠ v LP	MŠ v NMpS navýšila kapacity na možné maximum stávající budovy; ostatní MŠ nadále hledají zdroje financování
2.7.	Rodiče jsou zapojováni do aktivit MŠ formou výpomoci, účasti na akcích pro rodiče s dětmi, na výletech apod.	Aktivity škol	MŠ navazují dobré kontakty s rodiči z vyloučených lokalit a usilují o jejich výraznější zapojení	MŠ organizují aktivní odpoledne či brigády pro rodiče dětí	KPSVL – projekt Žijeme tu spolu, vlastní zdroje	od ledna 2017 a bude nadále	MŠ v LP	Probíhá průběžně, především jako dobrovolná aktivita zapojování rodičů do sezónních akcí

3. Děti ohrožené sociálním vyloučením a jejich rodiče jsou aktivně podporováni v nástupu do místních MŠ

Cíl navazuje na předchozí k předškolnímu vzdělávání v MŠ jako jeho doplnění i opora. Primárně se soustředí se na podporu rodin ze strany NNO v regionu, které se věnují sociální práci a vzdělávání a dále ze strany sociálních odborů apod.

konkrétní opatření/aktivita	typ aktivity	zdůvodnění/cíl	indikátory	zdroje	termín	zodpovědnost	situace k roku 2018	
3.1.	V regionu funguje SAS pro rodiny s dětmi a další NNO, které motivují rodiny s předškolními dětmi k předškolnímu vzdělávání, informují rodiny o přínosech	Aktivity spolupráce	Zvýšení motivace dětí a rodin ze SVL bude dosaženo zapojením NNO působících v regionu v oblasti sociálních služeb	30 rodin spolupracujících dlouhodobě se SAS	kraj, obce OPZ, KPSVL	od roku 2017 a bude pokračovat snaha o rozšíření služby do ostatních obcí	NNO a sociální odbory v regionu	Krajský projekt SAS pro rodiny s nezletilými dětmi byl schválen v červenci 2016, financování se rozběhlo po roce. Nyní funguje SAS Korálek v NMpS, službu

	předškolního vzdělávání							poskytuje Maják, o.p.s., v ostatních obcích LP chybí poskytovatel
3.2.	Předškolní kluby zaměřující se na práci s dětmi ze socioekonomicky znevýhodněného a/nebo kulturně odlišného prostředí	Aktivity spolupráce	Je potřeba zřizovat a udržovat „přestupní“ předškolní kluby pro děti ze socioekonomicky znevýhodněného a/nebo kulturně odlišného prostředí. Cílem těchto klubů je pozitivně motivovat a podchytit cílovou skupinu tak, aby se s ní dalo dále pracovat a zapojit ji do předškolního vzdělávání. Kluby cílí především na děti ze SEZ a KO prostředí, ale na principu inkluze jsou otevřeny širokému spektru zájemců	Ve Frýdlantu a v Novém Městě pod Smrkem funguje předškolní klub každý s kapacitou min. 10 dětí	OPVVV (KPSVL, SVL II) kraj, obec	od ledna 2017 nejméně po dobu trvání projektu <i>Žijeme tu spolu</i> (červen 2020); další pokračování dle vyhodnocení aktivity aktéry	NNO v regionu ve spolupráci s MŠ	PO zavedení PPR potřeba přetrvává u dětí nižšího věku a dětí bez trvalého bydliště v území. Předškolní klub probíhá v rámci projektu <i>Žijeme tu spolu</i> ve Frýdlantu; na ZŠ, ZUŠ, MŠ Frýdlant funguje dětská skupina Kořata, pro děti od 1 roku, nezaměřuje se však specificky na děti z vyloučených lokalit; v Novém Městě není zatím poskytovatel

4. ZŠ a SŠ jsou dobře připravené na práci se žáky ze socioekonomicky a kulturně odlišného prostředí - umí se žáky i jejich rodiči správně pracovat a komunikovat

Tento cíl se soustředí na změny přímo na ZŠ a SŠ v oblasti LP.

Dle dotazníkového šetření mají ZŠ v zapojených obcích velký zájem na zlepšování v oblasti inkluze. Pro ZŠ je inkluze hned druhou prioritní oblastí. Učitelé a ředitelé se nyní reálně potýkají s potížemi souvisejícími s nedostatečnou připraveností a zajištěním inkluze v praxi. Původní obavy týkající se finančního zajištění inkluze na školách a individualizace vzdělávání předčila realita nedostatku lidských zdrojů v území (jak na pozice pedagogických, tak nepedagogických pracovníků) a nejistota/nestabilita některých klíčových pracovních pozic, především asistentů pedagoga. S koncem projektu *Na Jedné lodi* skončili svou činnost také koordinátoři inkluze na školách. V území dlouhodobě marná snaha sehnat školního psychologa.

konkrétní opatření/aktivita	typ aktivity	zdůvodnění/cíl	indikátory	zdroje	termín	zodpovědnost	situace k roku 2018
-----------------------------	--------------	----------------	------------	--------	--------	--------------	---------------------

konkrétní opatření/aktivita	typ aktivity	zdůvodnění/cíl	indikátory	zdroje	termín	zodpovědnost	situace k roku 2018	
4.1	Kapacity školních psychologů a speciálních pedagogů jsou navýšeny	Aktivity spolupráce	ZŠ a SŠ potřebují posílit personální kapacity pro práci s dětmi se SVP a dalšími specifickými potřebami a práci školních poradenských pracovišť	<ul style="list-style-type: none"> • 2 úvazky školního psychologa a 2 úvazky speciálního pedagoga • kapacita celkem 150 vyšetření ročně 	obce (provoz SVP Frýdlant), šablony, KPSVL	dlouhodobé úsilí v území	ZŠ a SŠ v LP s podporou obcí	Ve Frýdlantu se povedlo zčásti saturovat tuto potřebu, díky SVP Frýdlant. Úvazky odborností v SVP Frýdlant: 1,2 speciální pedagog - etoped, 1 psycholog, 1 sociální pracovník; kapacity odborníků na školách chybějí nadále a nejsou k sehnání
4.2	ZŠ na Frýdlantsku disponují dostatkem školních asistentů či asistentů pedagoga	Aktivity škol	ZŠ a SŠ potřebují udržovat/posilovat personální kapacity pro práci se žáky ze SEZ a KO, další žáky s potřebou tohoto typu podpory a pro komunikaci s rodiči	min. 6 stabilních úvazků asistenta pedagoga a 6 stabilních úvazků školního asistenta	šablony, podpůrná opatření, KPSVL, kraj a MŠMT	od září 2017	všechny ZŠ a SŠ v LP	Školy, které měly zájem o AP a ŠA, ho nyní mají a budou pokračovat, jsou s jeho prací a výší úvazku aktuálně spokojeny
4.3	Na frýdlantských ZŠ působí koordinátoři inkluze	Aktivity škol	ZŠ v území mají v týmu koordinátora inkluze	alespoň 1,5 úvazku na koordinátora inkluze (na všechny školy v LP)	KPSVL	čeká se na možný zdroj financí	ZŠ v LP	3 ZŠ v území koordinátora měly do září 2018 z projektu <i>Na jedné lodi</i> ; nyní se čeká na novou výzvu a otázkou je, kdo bude žadatelem
4.4	Vzdělávání pedagogů formou DVPP, kolegiální podpory, supervize, mentoringu či stáží na ZŠ v ČR i v zahraničí, sdílení zkušeností	Aktivity škol	Pedagogové ZŠ a SŠ zvyšují své znalosti v oblasti individualizace vzdělávání, inkluze a práce se žáky se	min. 15 vzdělávacích akcí ročně na ZŠ a SŠ v LP	MAP, KPSVL, ASZ	probíhá průběžně od vzniku MAP a MPI	ZŠ a SŠ v LP	Školy realizují opatření dle svých kapacit a potřeb, které vyplynuly z dotazníku MŠMT; probíhá velmi zdárně a bude realizováno i

	konkrétní opatření/aktivita	typ aktivity	zdůvodnění/cíl	indikátory	zdroje	termín	zodpovědnost	situace k roku 2018
			SVP a heterogenním kolektivem					nadále, především díky MAP
4.5	ZŠ přizpůsobují vzdělávací prostředí větší individualizaci a podporují inkluzi volbou vhodných vzdělávacích metod a pomůcek (např. Montessori, Grunnlaget, Hejného metoda, Kreativní partnerství, apod.)	Aktivity škol	ZŠ a SŠ zvyšují metodickou vybavenost svých pedagogů pro práci s heterogenním kolektivem a individualizovaný přístup k žákům a studentům, včetně vybavenosti pomůckami tyto metody podporujícími	<ul style="list-style-type: none"> • pedagogové 6 ZŠ a 2 SŠ se vzdělávají ve vybraných metodách výuky • tyto školy jsou dále vybaveny potřebnými pomůckami a uzpůsobují individualizovanou a inkluzivní výuce prostředí své školy 	KPSVL, šablony, MAP	probíhá a bude nadále	všechny ZŠ a SŠ v LP	Probíhá a bude probíhat nadále a ideálně se rozšiřovat o další zajímavé metody, jako například Kreativní partnerství
4.6	ZŠ přizpůsobují prostory škol potřebám inkluze a individualizace (bezbariérovost, navýšování kapacit, specializované učebny, apod.)	Infrastruktura	ZŠ a SŠ přizpůsobují své prostory potřebám různě znevýhodněných žáků; zlepšují svou vybavenost a modernizují prostředí výuky budováním specializovaných učeben, aby zvýšily atraktivitu vzdělávání a napomohly jeho individualizaci	<ul style="list-style-type: none"> • do konce roku 2020 budou v objektu ZŠ Frýdlant vybudovány 3 specializované učebny (výuka cizích jazyků, digitální technologie, přírodověda), včetně bezbariérovosti budovy • do konce roku 2022 bude ZŠ Višňová bezbariérová • do konce roku 2022 vybuduje 	IROP – CLLD; školy a obce v LP dle svých možností; MAS	probíhá a bude pokračovat	všechny ZŠ a SŠ v LP	ZŠ Frýdlant má schválenou dotaci na přírodovědeckou učebnu v ul. Husova, FG učebnu chemie

	konkrétní opatření/aktivita	typ aktivity	zdůvodnění/cíl	indikátory	zdroje	termín	zodpovědnost	situace k roku 2018
				Gymnázium Frýdlant specializovanou chemickou učebnu				
4.7	Na ZŠ a SŠ probíhají kvalitní a komplexní programy primární i sekundární prevence	Aktivity škol	ZŠ a SŠ věnují zvýšenou pozornost prevenci sociálně patologických jevů svých žáků	Na 8 ZŠ a SŠ probíhá komplexní a dlouhodobý program prevence sociálně patologických jevů	KPSVL, MAP, vlastní zdroje škol a obcí, část. Šablony II pro vzděláv. pedagogů	od roku 2019/20 pro 2. stupně	všechny ZŠ, partnerem je SVP a Semiramis	Od 2019/20 bude SVP poskytovat komplexní programy primární prevence na všech druhých stupních škol v obcích v LP, metodicky je bude vést Semiramis, který bude současně hradit 1 lektora. Zapojení bude vždy i třídní učitel. Program bude probíhat ve všech třídách 6.-9. ročníku. Jde o návaznou, dlouhodobou práci se třídou. Podrobnější popis v Příloze 3 Manažerské shrnutí
4.8	ZŠ a SŠ podporují doučování žáků, pořádají pravidelná setkání k vyhodnocení školní úspěšnosti/neúspěšnosti žáků	Aktivity škol	ZŠ a SŠ věnují zvýšenou pozornost motivaci žáků k dokončení docházky, prevenci školního neúspěchu, pravidelně vyhodnocují úspěšnost zvolených strategií	8 ZŠ a SŠ má vlastní program prevence školního neúspěchu; spolupracují intenzivně s NNO poskytující v území doučování (smlouva o spolupráci nebo	KPSVL, šablony, MAP	školní rok 2018/2019 a dále ve spolupráci s Člověkem v tísni	všechny ZŠ a SŠ v LP	Aktivity jsou částečně součástí MAP, probíhají do určité míry na každé škole; aktivita bude rozvíjena v nejbližších dvou letech

konkrétní opatření/aktivita	typ aktivity	zdůvodnění/cíl	indikátory	zdroje	termín	zodpovědnost	situace k roku 2018
			partnerství v projektu)				

5. Všichni aktéři vzdělávání podporují žáky ohrožené sociálním vyloučením v dosahování školního úspěchu, podporují jejich aktivní trávení volného času a rozvoj klíčových kompetencí a gramotnosti

Tento cíl se orientuje na podnětné mimoškolní prostředí, rozvoj neformálních a preventivních aktivit při práci s cílovou skupinou žáků ZŠ a SŠ. Jsou podporovány aktivity NNO, které se věnují neformálnímu vzdělávání a volnočasovým aktivitám a sociální práci. Školy a NNO spolupracují, rozvíjí se systematictější přístup k neformálnímu vzdělávání tak, aby podporovalo klíčové kompetence, gramotnosti a školní úspěch žáků.

konkrétní opatření/aktivita	typ aktivity	zdůvodnění/cíl	indikátory	zdroje	termín	zodpovědnost	aktuální stav	
5.1.	V činnosti pokračují či svou činnost rozšiřují stávající volnočasové kluby pro neorganizovanou mládež 1., 2. stupně i SŠ, vznikají další dle potřeb a logiky území. Kluby se soustřeďují na vrstevnické vzdělávání, peer programy, motivaci a podporu aktivního trávení volného času	Aktivity spolupráce	Aktéři působící ve vzdělávání a sociálních službách podporují aktivní trávení volného času dětí a mládeže a prevenci sociálně-patologických jevů	<ul style="list-style-type: none"> • ve výběžku existují a fungují alespoň 4 volnočasové/ neformální kluby či NZDM (Nové Město pod Smrkem, Višňová, Frýdlant a Bulovka) • dohromady je během roku opakovaně navštíví alespoň 100 dětí a mladých (podle toho, jaké CS slouží) 	OPZ, KPSVL, vlastní zdroje obcí, krajská SSS	do roku 2021	NNO působící v oblasti sociálních služeb a vzdělávání	Aktivita probíhá a bude pokračovat; vedle již existujících klubů v Bulovce, Frýdlantu a NMpS; MAS podala projekt na podporu další komunitní činnosti Amaro Suno v Bulovce a vznik komunitního centra ve Višňové (rodiny jako CS)

konkrétní opatření/aktivita		typ aktivity	zdůvodnění/cíl	indikátory	zdroje	termín	zodpovědnost	aktuální stav
5.2.	NNO působící v oblasti sociální a vzdělávací pořádají besedy, výukové simulační hry, víkendové pobyty a tábory se zřetelem na prevenci sociálně-patologických jevů	Aktivity spolupráce	Aktéři působící ve vzdělávání a sociálních službách podporují aktivní trávení volného času dětí a mládeže a další způsoby prevence sociálně-patologických jevů	<ul style="list-style-type: none"> • 10 besed • 2 tábory • 4 víkendové pobyty ročně, v území LP 	MAS, nadace, dotační grant města Frýdlant, KPSVL, dotační program MVČR	od září 2017	NNO působící v oblasti sociálních služeb a vzdělávání	Část aktivit probíhá (besedy, simulační hra); další aktivity – tábory a pobyty - hledají svého poskytovatele
5.3.	Setkávání platformy odborníků, kteří pečují o děti, vychovávají je a vzdělávají (pedagogové, nepedagogičtí pracovníci škol, sociální pracovníci pracující s dětmi a rodinami, terapeuti a psychologové, pediatři, OSPOD, představitelé dalších NNO, PO a odborů měst a ORP pracujících s dětmi, mládeží a rodinou), k diskusi nad aktuálními problémy, které při své práci identifikovali	Aktivity spolupráce	Aktéři pracující s dětmi s dětmi a mládeží se se setkávají u společného hledání řešení aktuálně vystupujících problémů své CS	<ul style="list-style-type: none"> • 1 ročně plánované • setkání ad hoc dle aktuální potřeby a možností 	neprojektová aktivita, MAP	od září 2017	MAP a ASZ	Tento formát naplňují PS v rámci MAP II a KPSS

konkrétní opatření/aktivita		typ aktivity	zdůvodnění/cíl	indikátory	zdroje	termín	zodpovědnost	aktuální stav
5.4.	SAS a NNO působící v regionu poskytují skupinové a individuální doučování a nabízejí alternativní životní vzory	Aktivity spolupráce	Aktéři působící ve vzdělávání a sociálních službách podporují mimoškolní skupinové i individuální doučování žáků ZŠ a SŠ	min. 40 doučovaných žáků v oblasti LP	OP VVV	Probíhalo do června 2018 (Na jedné lodi)	Člověk v tísní, případně další NNO působící v oblasti vzdělávání a sociálních služeb	Probíhalo z pohledu aktérů zdárně, organizace Člověk v tísní má podaný navazující projekt „Za úspěchem“ v KPSVL II.
5.5.	Aktivity cílené na snížení počtu předčasných odchodů ze vzdělávání ze SŠHL	Aktivity spolupráce	Čistá neúspěšnost studentů v negymnaziálních oborech je celorepublikově 30 %. Frýdlantská SŠHL řeší doposud problém osamoceně.	SŠHL má ve svém úsilí podporu alespoň 4 klíčových partnerů (např. ŠO kraje, jednotlivých frýdlantských obcí či celého mikroregionu, OSPOD, NNO pracujících stejným „směrem“...)	neprojektová aktivita	od 2019	Aktéři působící v oblasti sociálních služeb a vzdělávání, sociální odbory, SŠHL	Společné promýšlení způsobu, jakým by šlo naplnění opatření podpořit (lze v rámci probíhajících PS či v samostatném formátu)

4. Implementační část

Implementace MPI se opírá o již nastavené mechanismy spolupráce široké škály aktérů v rámci platformy LP Frýdlantsko a MAP Frýdlantsko.

Pro pochopení způsobu řízení implementace je nutné popsat realizační strukturu a odpovědnost, pravomoci a kapacity jejích jednotlivých složek.

Nositelem MPI je svazek obcí spolupracujících s Agenturou v rámci lokálního partnerství. Garantem tvorby a revize MPI je manažer SPSZ, který spolupracuje s pracovními skupinami Vzdělávání, Inkluze případně s dalšími pracovními skupinami souvisejícími a navazujícími na oblast vzdělávání; případně individuálně s aktéry dle možností a potřeby, mj. se zástupci škol, MAP, MASiF a zástupci Agentury (prostřednictvím lokálního konzultanta inkluzivního vzdělávání). Rady všech obcí schvalují MPI včetně revize MPI; tam, kde rada obce není ustavena, pak MPI schvaluje zastupitelstvo.

Konzultant pro inkluzivní vzdělávání (KIV): je pracovníkem Agentury. Poskytuje obcím intenzivní komplexní podporu v oblasti IV. Zajišťuje ustavení a chod pracovních skupin lokálních partnerství na podporu IV. Přenáší na lokální úroveň příklady dobrých praxí. Konzultant pro IV začal působit v lokalitě v zimě 2016.

Místní akční skupina Frýdlantsko (MASiF): pracuje pro udržitelný rozvoj Frýdlantska zejména cestou přípravy a implementace dlouhodobých rozvojových programů se zapojením veřejnosti, ale i realizací vlastních projektů. Její aktuální činností je příprava komunitně vedené strategie (CLLD), v březnu 2016 zahájila společný program rozvoje vzdělávání na MAP, říjnem 2018 navázala projektem MAP II.

Manažer SPSZ: je pracovníkem MASiF a v součinnosti s lokálním konzultantem je zodpovědný za přípravu projektových záměrů, spolupracuje s partnery, kteří jsou žadateli dotací z operačních programů, pomáhá jim s přípravou projektů a následně s jejich administrací. Opět v součinnosti s lokálním konzultantem dohlíží na plnění SPSZ a MPI, je schopen vést pracovní skupiny a průběžně evaluuje SPSZ a MPI.

Rizika a hrozby

Jako rizika implementace cílů a opatření MPI, byla identifikována:

1. negativní postoj veřejnosti a části učitelů k inkluzi (“to nemůže fungovat”, “uškodí to dětem”)
2. nespolupracující rodiče, nespolupracující instituce a jiní relevantní aktéři
3. obavy učitelů z dalšího vývoje inkluze
4. nedostatečné, nesouvislé a nesystémové financování inkluze
5. nedostatečné personální kapacity na školách, ŠPZ, relevantních NNO a v neposlední řadě také obecních úřadů pro oblast vzdělávání
6. jako velké riziko je vnímána malá kapacita místní PPP
7. případná nízká kvalita připravovaných projektů a nedostatek personálních kapacit na plnění MPI

Ve snaze o předcházení výše uvedeným rizikům budou přijata následující opatření:

1. Téma inkluzivního vzdělávání obecně i jednotlivé cíle a opatření MPI jsou komunikovány srozumitelně a různorodě všemi dostupnými komunikačními prostředky s důrazem na sílu přímého a osobního předávání informací
2. Téma inkluze ve vzdělávání, cíle a opatření MPI jsou komunikovány s ohledem na cílovou skupinu komunikace a účel komunikace

3. Cíle a opatření a jejich implementace jsou předem i průběžně diskutovány se všemi zainteresovanými aktéry
4. U plánování a implementace je důraz kladen na transparentnost procesů a zamýšlených dopadů a na zapojení co nejširší škály aktérů působících v území
5. Monitorování všech dostupných zdrojů financování, včasná a kvalitní příprava věcných záměrů a finančních plánů k jejich realizaci, případně včasné a zdůvodněné připomínkování podmínek k získávání financí u jejich zdroje

Důraz je kladen na prohloubení spolupráce ředitelů škol v území a větší zapojení rodičů do spolupráce se školou. Ředitelé škol a zástupci rodičů jsou členy nejen ŘV MAP, ale i jednotlivých pracovních skupin MAP, MAS a ASZ.

K monitorování MPI a hodnocení jeho plnění dochází průběžně v rámci PS MAP a ASZ. Díky rozpracování specifických cílů do jednotlivých opatření a aktivit lze jednoduše sledovat, zda dochází k plnění specifických cílů a v případě zjištění jejich neplnění je možné navrhnout nápravu, příp. zdůvodnit jejich neplnění. V rámci PS probíhají diskuze nad aktuálností MPI, zapracovávají jsou nové poznatky nebo nová opatření, a to na základě nově vydefinovaných potřeb. Další revize nebo aktualizace MPI proběhne v případě potřeby, schvalování pak probíhá standardním způsobem. V případě, že MPI již revidováno nebude, proběhne závěrečná evaluace plánu.

Seznam zkratk

ASZ – Agentura pro sociální začleňování
CLLD – komunitně vedený místní rozvoj (Community-led Local Development)
DVPP – další vzdělávání pedagogických pracovníků
ESF – Evropské sociální fondy
KPSVL – Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám
LP – Lokální partnerství
MAP – Místní akční plán
MAS – Místní akční skupina
MASif – Místní akční skupina Frýdlantsko
MPI – Místní plán inkluze
MŠ - mateřská škola
NNO – nestátní neziskové organizace
NZDM – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OPVVV – Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OPZ – Operační program Zaměstnanost
ORP – obec s rozšířenou působností
PPP – pedagogicko-psychologická poradna
SA – Situační analýza
SAS – sociálně-aktivizační služby
SPC – speciálně pedagogické centrum
SPSZ – Strategický plán sociálního začleňování
SŠ - střední škola
SŠHL - Střední škola hospodářská lesnická
SVP - speciální vzdělávací potřeby
SVP Frýdlant - Středisko výchovné péče Frýdlant
SWOT analýza – analýza silných (Strengths) a slabých (Weaknesses) stránek, příležitostí (Opportunities) a Hrozeb (Threats)
ZŠ - základní škola

Seznam příloh

Příloha 1 SWOT analýza MPI 2016-2018
Příloha 2 Strategická část MPI 2016-2018
Příloha 3 Manažerské shrnutí procesu revize a přípravy MPI 2019-2022
Příloha 4 Komunikační strategie